

POSTANOWIENIE

26 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 26 listopada 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa E. P.
przeciwko K. P. i małoletniemu K1. P1.
przy udziale Prokuratora Rejonowego w K.
o zaprzeczenie ojcostwa,
na skutek skargi kasacyjnej E. P.
od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie
z 13 grudnia 2024 r., I 1 Ca 484/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje adwokatowi D. S. – kuratorowi małoletniego pozwanego K1. P1. od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kole 240 (dwieście czterdzieści) złotych powiększone o kwotę należnego podatku od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za zastępstwo procesowe małoletniego w postępowaniu kasacyjnym.**

(a.z.)

UZASADNIENIE

W skardze kasacyjnej wywiedzionej od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie z 13 grudnia 2024 r. powódka E. P. wniosła o przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność.

Powódka podniosła, że zaskarżone orzeczenie pozostaje w sprzeczności z przepisami prawa materialnego oraz ustalonymi na ich podstawie powszechnie przyjętymi regułami interpretacyjnymi, których odpowiednie zastosowanie doprowadziłoby do wydania odmiennego rozstrzygnięcia. Wskazała, że zasadniczym problemem jaki pojawił się w rozpoznawanej sprawie jest kwestia możliwości powołania się na sprzeczność powództwa o zaprzeczenie ojcostwa z zasadami współżycia społecznego. Z utrwalonego na tym tle orzecznictwa wynika, że odstępianie od prymatu zasady prawdy obiektywnej w sprawach o prawa może mieć miejsce tylko w szczególnie uzasadnionych sytuacjach. Zdaniem powódki taka wyjątkowa sytuacja nie zachodziła jednak w realiach badanej sprawy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną kurator małoletniego pozwanego wniósł m.in. o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej małoletniemu w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Mając powyższe na względzie podkreślić należy, że cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez prawidłowe powołanie i wyczerpujące uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, podzielanym przez doktrynę, oczywista zasadność skargi oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka będzie miała

miejsce tylko wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły zarzucane uchybienia, jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumenty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka prawnego. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec od razu - bez potrzeby głębszej analizy czy przeprowadzenia wnikliwych badań lub dociekań. Innymi słowy, podnoszone uchybienia muszą mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka - już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (zob. m.in. postanowienia SN: z 27 kwietnia 2006 r., I CZ 15/06; z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09; z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18; z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, z 28 stycznia 2022 r., I CSK 584/22; z 7 czerwca 2023 r., I CSK 742/23; z 20 października 2023 r., I CSK 1673/23).

Podkreślenia wymaga, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. obejmuje jedynie uchybienia przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym, które polegają w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Nie budzi również wątpliwości, że okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący winien wykazać we wniosku bez odwoływania się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, które nie podlegają badaniu na etapie tak zwanego „przedsądu” (zob. m.in. postanowienia SN: z 28 stycznia 2022 r., I CSK 947/22; z 13 lipca 2023 r., I CSK 2570/22, i z 10 sierpnia 2023 r., I CSK 5584/22).

Skarżąca nie przedstawiła przekonujących od razu, widocznych *prima facie*, twierdzeń wykazujących racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu.

Argumentacja powódki przedstawiona w skardze kasacyjnej pomija, że zasadniczym powodem rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego było odwołanie się

do art. 69 § 1 k.r.o. i stwierdzenie, że powództwo zostało wytoczone po upływie terminu zawitego przewidzianego w tym przepisie i – jako spóźnione – podlegało oddaleniu. Tym samym nawet, gdyby przyjąć, że Sąd drugiej instancji błędnie uznał, że zasady współżycia społecznego sprzeciwiały się uwzględnieniu powództwa, nie prowadziłoby to do jego uwzględnienia. Tymczasem o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z wystąpieniem przyczyny kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie decyduje nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. np. postanowienie SN z 1 grudnia 2023 r., I CSK 5300/22 i przywołane tam orzecznictwo).

Wynikający z art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oznacza niedopuszczalność powoływania się, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, na wadliwości wyroku sądu drugiej instancji w zakresie dotyczącym ustaleniu faktów lub oceny dowodów.

Z poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń wynika, że pozwany zaakceptował małoletniego i traktuje go jak własnego syna, a domniemany ojciec nie ma z nim żadnych kontaktów i nie uczestniczy w życiu dziecka. W okolicznościach sprawy brak jest zatem podstaw do zanegowania stanowiska Sądu *meriti* w zakresie jakim ustalił, że uwzględnienie powództwa o zaprzeczenie ojcostwa byłoby sprzeczne z dobrem małoletniego. Brak jest również podstaw do uznania, że Sąd Okręgowy uchybił w sposób oczywisty wskazywanemu we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania przepisowi prawa materialnego.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. O wynagrodzeniu dla kuratora małoletniego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 4 ust. 1 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności

adwokackie. Ustalając wysokość tego wynagrodzenia Sąd Najwyższy nie stosował § 1 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej, ponieważ Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 23 kwietnia 2025 r., SK 89/22, uznał ww. przepisy za niezgodne z Konstytucją RP.

Maciej Kowalski

(a.z.)

[r.g.]